

som sidste Paragraf i saa mange andre Love; at Loven ikke skal gælde for Færøerne.

Med disse Bemærkninger skal jeg tildele mig paa det bedste at anbefale Lovforslaget til Vedtagelse i det høje Ting.

Carl F. Madsen: Jeg skal ikke komme ind paa en Udredning af denne Sags historiske Udvikling, men vil blot gerne forudskikke den Bemærkning, at enhver Handling, der tager Sigte paa at bringe Klarhed i Samfunds- eller Erhvervsforholdene, har min udelte Sympati. Det foreliggende Forslag gaar netop ud paa at skaffe Klarhed over, hvorledes det staaer til indenfor Haandværk, Industri, Handel, Omsætning og Samfærdsel. Man har, som det allerede er blevet sagt, tidligere foretaget Undersøgelser med Hensyn til Haandværk og Industri og derigennem tilvejebragt et omfattende Materiale, som paa meget udtømmende Maade belyser Forholdene indenfor disse to Erhverv. Naar man tager de Skrifter for sig, som Det statistiske Departement har udsendt, navnlig det, der omfatter Undersøgelserne fra 1914, og som udkom i 1917, læser man med stor Interesse alle de Oplysninger, der findes i dette Værk. Jeg synes derfor, det er ganske naturligt, at disse Tællinger, som man nu har foretaget 3 Gange, og hvorved der er tilvejebragt saa interessante Oplysninger, bliver fortsat, og jeg er ogsaa enig i, at Tællingerne udvides til at omfatte Handel, Omsætning og Samfærdsel og dermed beslægtede Virksomheder. Jeg kunde endda have ønsket, da jeg tillægger disse Undersøgelser saa overordentlig stor Betydning, at man var gaaet noget videre og havde taget Landbruget med. Jeg ser jo nok af Bemærkningerne til Lovforslaget, at man allerede gennem de Undersøgelser, der paa forskellig Maade er foretaget og vil blive foretaget angaaende Landbrugets Stilling, har Oplysninger, som man mener er tilstrækkelige. Men jeg er ikke sikker paa, at disse Oplysninger svarer ganske til dem, som man har fra de Tællinger, der er foretaget indenfor Industri og Haandværk, og som man nu ogsaa agter at foretage indenfor Handelen. Jeg ved ikke, om man er i Stand til af de Oplysninger, der er indhentet, at udlede, hvorledes Forholdene stiller sig i Landbruget med Hensyn til Folkehold, fordelt mellem Kvinder, Mænd og Børn, o. s. v., og jeg synes unægtelig, det vilde have stor Interesse at faa dette Forhold oplyst. Jeg anmoder

den højtærede Minister om at oplyse mig om, hvorledes det staaer til i saa Henseende.

I Bemærkningerne tales der om, at man i tidligere Tid har medtaget en Statistik over Arbejds løn. Der siges, at der i Loven om Industritællingen 1914 var en Bestemmelse om, at Skemaerne ogsaa kunde indeholde Spørgsmaal derom. Man gør imidlertid opmærksom paa, at denne Fremgangsmaade ikke blev benyttet; man henviser til, at Lønstatistikken har brudt sig andre Baner, og peger paa de Oplysninger, der er fremkommet dels fra Arbejderne, dels navnlig fra Arbejdsgiverne. Det er jo ogsaa rigtigt, at man dér har brudt nye Baner. For Arbejderne er det som oftest meget besværligt at tilvejebringe saadanne Oplysninger, for Arbejdsgiverne gaar det lettere, og i en Række Aar har Forholdet da ogsaa været det, at de Oplysninger, Arbejdsgiverforeningen tilvejebragte vedrørende Lønforhold, er blevet indsendt til Det statistiske Departement, gennemgaaet og kontrolleret dér og derefter bekendtgjort derfra. Fuld Tilfredshed med den Maade, hvorpaa Departementet eller Arbejdsgiverforeningen, hvem der nu har Ansvaret derfor, udarbejder denne Statistik, er der imidlertid ikke hos Arbejderne. Men det er jo muligt, at der ved Forhandling med Departementet og med Arbejdsgiverforeningen kunde tilvejebringes saadanne Forhold, som kunde skabe større Tilfredshed paa dette Omraade. Fremgangsmaaden er den, at man tager en Gennemsnits løn for samtlige Arbejdere, faglærte og ikke-faglærte, i de forskellige Fag, dels for København, dels for Provinsen, og senere slaar man det hele sammen. Men det ligger i Sagens Natur, at noget helt rigtigt Billede af, hvad Arbejderne tjener, kan en saadan Statistik ikke give. Det er jo en ringe Trøst for den Arbejder, der f. Eks. tjener et halvt Hundrede Kroner, at der er andre, der tjener 55 eller maaske 60 Kr.; naar saa det hele bliver slaet sammen i een Gryde, og man tager et Gennemsnit ud deraf, bliver dette Gennemsnit maaske 55 Kr. — det er en daarlig Trøst for den Arbejder, der tjener 50 Kr., at vide, at Gennemsnitslønnen er 55 Kr. Som sagt, det er et Forhold, der vanskeligt lader sig afgøre her, og jeg peger blot paa det, men skal denne Lønstatistik blive tilfredsstillende, kommer man sikkert til at finde andre Veje end dem, der nu følges. I øvrigt forekommer Forslaget mig, saaledes som det er affattet, at være af en saadan Be-